

## TATHMINI YA HALI YAKO YA KUJIHUSISHA

Ndani ya siku 35 ya tarehe unapofanywa mgonjwa bila kujali (au ndani ya siku 10 ikiwa wewe ni mtoto) Mahakama ya Afya ya Akili inapaswa kuchunguza kesi yako kuamua ikiwa bado unahitaji utaratibu wa matibabu usiohusika. Hata hivyo unaweza kuomba kwa Mahakama wakati wowote kuwa na hali yako ya kujihusisha ilipitiwa.

## MAFUNZO

Ikiwa una wasiwasi juu ya matibabu yako na / au unahitaji ushauri kuhusu kufanya malalamiko, ungependa kujadili hili na mwanasheria wa MHLIC.

## USEFUL CONTACT DETAILS

### Mental Health Tribunal (Mahakama ya Afya ya Akili)

Level 2, 681 Murray Street  
West Perth WA 6005  
PO Box 1623  
West Perth WA 6872  
Simu: (08) 61453900

### Mental Health Advocacy Service (Huduma ya Utetezi wa Afya ya Akili)

Unit 6, 18 Harvest Terrace  
West Perth WA 6005  
Simu: (08) 6234 6300  
Freecall: 1800 999 057

### Health Consumers Council (Baraza la Waterja wa Afya)

6/40 Lord Street  
East Perth WA 6004  
Simu: (08) 9221 3422  
Free call: 1800 620 780

### Office of the Chief Psychiatrist (Ofisi ya Mkuu wa Psychiatrist)

Health Department of WA (Idara ya Afya ya WA)  
189 Royal Street  
East Perth WA 6004  
Simu: (08) 9222 4079

### The Health and Disability Complaints Service Office (Huduma ya Malalamika ya Afya na Ulemavu)

GPO Box B61  
Perth WA 6838  
Simu: (08) 6551 7620

### Mental Health Commission (Tume ya Afya ya Akili)

Level 5/81 St George's Terrace  
Perth WA 6000  
Simu: (08) 6272 1200

## CONTACT

### Mental Health Law Centre (Kitua cha Sheria ya Afya ya Akili)

255 Hay Street, Subiaco WA 6008  
Barua pepe: PO BOX 8078, Subiaco East WA 6008  
Simu: (08) 9328 8012  
SIMU YA BURE NCHI NZIMA: 1800 620 285  
Facsimile: (08) 6323 3382  
Website: [www.mhlcwa.org.au](http://www.mhlcwa.org.au)  
Email: [office@mhlcwa.org.au](mailto:office@mhlcwa.org.au)



@MHLCWA



<https://www.facebook.com/MHLCWA/>



<https://au.linkedin.com/company/mental-health-law-centre>

## KUFANYA KAZI YA MAJIBU YA MAJIBU YA MAJIBU

MHLIC ni Kituo cha Kisheria cha Jumuiya ya Kitaifa kinachojulikana katika sheria ya afya ya akili. Sisi si mwili wa serikali. Sisi ni misaada ya jamii yenye kujitegemea, tunafadhiliwa kutoa huduma maalum za kisheria katika Australia Magharibi. Madhumuni yetu ya msingi ni kutoa ushauri wa siri wa kisheria na uwakilishi kwa watu ambao ni wagonjwa wa kujitegemea katika mfumo wa afya ya akili. Tunaweza pia kusaidia kwa matatizo mengine ya kisheria lakini tu ikiwa tatizo linahusiana moja kwa moja na ugonjwa wa akili.

**Kuzuia Uhalifu:** Mwandishi, mchapishaji na Kituo cha Maadili ya Afya ya Akili (WA) inclaim dhima juu ya kuaminika na ukamilifu wa habari katika chapisho hili na kukataa dhima yoyote ya hatua kuchukuliwa au si kuchukuliwa kama matokeo ya maudhui hii au kwa makosa yoyote na omissions. Inasisitizwa kuwa msomaji anahitaji ushauri wa kisheria kuhusiana na mazingira yao. Sasa kama mnamo Novemba 2015

# mental health

LAW CENTRE

## MAAGIZO YA WAGONJWA WASIOHUSIKA

## NI MPATIZI WA KUTIKA?

Mgonjwa asiyehusika na mtu anahitajika kukubali tiba bila ridhaa yao. Unaweza kuwa:

- likiri hospitali iliyoidhinishwa na kuwekwa kizuizini hapo (mgonjwa); au
- kuishi katika jamii na kupata matibabu chini ya Utaratibu wa Matibabu ya Jumuiya (CTO). Kuna brosha nyingine katika mfululizo huu na taarifa kuhusu CTO.

## JE, NINAWEZAJE KUFANYWA NA MGONJWA WA MGONJWA?

Watu fulani wana uwezo wa kukupeleka huduma ya afya ya akili au hospitali iliyoidhinishwa kwa tathmini ya akili. Unaweza kutumiwa na daktari au mtaalamu wa afya ya akili kama vile:

- mwanasaikolojia;
- muuguzi aliyesajiliwa;
- mtaalamu wa kazi; au
- mfanyakazi wa kijamii.

Mtu yeyote kati ya watu hao anaweza kukutaja ikiwa wanahisi kuwa unahitaji kufungwa hospitali kwa matibabu. Hata hivyo, daktari hawezi kukutaja kwa tathmini ya akili kama:

- hawakutathmini kwanza; na
- masaa zaidi ya 48 yamepita tangu walipokutathmini.

Ikiwa umejulikana kwa tathmini ya akili, daktari lazima akupe taarifa kuhusu:

- wakati na wapi uhamisho ulifanyika na utakapoisha (kwa kawaida siku 3);
- ikiwa rufaa inaweza kupanuliwa au mchakato wa kupanua;
- mahali ambapo uchunguzi wako wa akili utafanyika; na
- wakati na wapi tathmini yao ya awali ilifanyika.

Ikiwa inahitajika, daktari aliyekupa tathmini anaweza kukuzuia ili uhakikishe kupata uchunguzi wako. Wanaweza pia kupanga kwa afisa wa usafiri au afisa wa polisi kukuchunguza ikiwa huna mbadala nyingine salama.

## NINI KITAOKEA WAKATI WA UNCHUNGUZI WANGU?

Ukifika mahali ulipopangwa kwa ajili ya uchunguzi wako, huwezi kuondoka mpaka mtaalamu wa akili atakuchunguza. Daktari wa akili anapaswa kuchunguza wewe ndani ya masaa 24 kuamua kama unahitaji matibabu kama mgonjwa asiyehusika. Ikiwa imekuwa zaidi ya masaa 24 na hujafuatiliwa, unaweza kuondoka.

Baada ya uchunguzi wako unaweza kuwa:

- alikiri kama mgonjwa bila kujali chini ya utaratibu wa matibabu ya wagonjwa;
- kizuizini kwa ajili ya uchunguzi zaidi na mtaalamu wa akili lakini huwezi kufungwa kwa muda mrefu zaidi ya masaa 72 tangu ulipofika. Wakati wowotw wakati huu wa saa 72 unaweza kuwa chini ya utaratibu wa matibabu ya wagonjwa;
- unaweza kuwa somo la mgonjwa bila kujali badala ya CTO; au
- unaweza kutolewa

**NOTE:** huwezi kupewa matibabu bila ridhaa yako hata kama wewe ni mtu anayejulikana, isipokuwa kama unakabiliwa na utaratibu wa matibabu usiohusika na au dharura

## JE, MCHUNGAJI ATATFIKIRIA NINI KABLA YA KUFANYA UAMUZI?

Unaweza tu kuwa chini ya utaratibu wa matibabu ya wagonjwa bila kujali kama vigezo vyote vifuatavyo vinakutana:

1. una ugonjwa wa akili unahitaji matibabu;
2. kwamba, kwa sababu ya ugonjwa wako wa akili kuna hatari kubwa:
  - a) kwa afya yako na usalama au mtu mwingine;
  - b) unaweza kujeruhi mwenyewe au mtu mwingine;
3. huna uwezo wa kufanya uamuzi wa matibabu juu yako mwenyewe;
4. a CTO haiwezi kuwa sahihi katika mazingira; na
5. huwezi kuchukuliwa chini ya kizuizi kidogo kuliko kwa utaratibu wa matibabu ya wagonjwa.

## JINSI INAJIFUNA KATIKA KUTAA KUTIKA?

Ikiwa wewe ni ambulant asiyehusika, amri yako itafanywa ili kukushikilia: hadi siku 21 ikiwa wewe ni mtu mzima; au

- hadi siku 21 ikiwa wewe ni mtu mzima; au
- hadi siku 14 ikiwa wewe ni mtoto.

Ndani ya siku 7 kabla ya mwisho wa kipindi chako cha kuwekwa kizuizini, lazima uchunguliwe tena na mtaalamu wa akili. Wanapaswa kuamua ama:

- kupanua utaratibu wa matibabu ya wagonjwa kwa
- muda wa miezi 3 kama wewe ni mtu mzima; au
- hadi siku 28 ikiwa wewe ni mtoto;
- kutekeleza kwenye CTO; au
- kukataa utaratibu wa matibabu ya wagonjwa na kukuachilia.

Utaratibu unaweza kuendelea na nyakati nyingi kama inavyohitajika mpaka utakapoweza kutosha tena kuhitaji matibabu ya kujihusika katika hospitali.

## JINSI YA MAFUNSO YANGU INPATIENT INAJUMA NINI?

Wakati wowote unapokuwa mgonjwa, daktari wako wa akili anaweza kuamua kwamba:

- huhitaji tena kuwa mgonjwa bila kujali (ambayo inamaanisha unaweza kukaa katika hospitali kama mgonjwa wa hiari au kuondoka); au
- unaweza kuondolewa kutoka hospitali na kutibiwa katika jamii chini ya CTO.

Vinginevyo, lazima uwe huru na unaweza kuondoka ikiwa:

- amri yako ya matibabu ya wagonjwa hupwa; au
- Mahakama ya Afya ya Akili huelezea kesi yako na inakuamua ushitaji tena kuwa mgonjwa bila kujali katika hospitali.